

lučovací právo žalovaného společenstva, t. j. uspokojiti se z poukázané pohledávky po její splatnosti před ostatními oprávněnými, vzniklo, jak uvedeno, tím, že poukázaný dne 12. října 1922 oznámil žalovanému společenstvu, že přijímá žalobcovu poukázku; při zahájení vyrovnávacího řízení — 5. června 1923 — tedy již trvalo — proto nebylo dotčeno vyrovnávacím řízením, i mohlo tudíž žalované společenstvo, když poukázaný — bankovní společnost Sch. — dne 3. ledna 1924 zapravil na poukázanou pohledávku částku 114.000 Kč s přísl., použití jí bez ohledu na učiněné a potvrzené vyrovnání k účelu, k němuž se poukázka stala, totiž k uhrazení dluhů žalobce a firmy Moritz T. do výše těchto dluhů. Nevadí, že žalované společenstvo přihlásilo k vyrovnávacímu řízení celou svou pohledávku, vždyť tenkrát ještě nevědělo, zda něco po případě co obdrží od poukázaného, zvláště když tento musil teprve žalobou býti poháněn k plnění. Ostatně zástupce žalovaného společenstva při vyrovnávacím roku dne 1. září 1923 výslovně vzhledem k pravděpodobnosti, že pohledávka bude kryta poukázkou (asignací) u bankovní společnosti Sch. (a se zřetelem k postupu knihovnických pohledávek) požadoval právo hlasovací jen pro 30% omezené úhrnné pohledávky.

Čís. 4420.

Převzaty-li prodátem cenné papíry (akcie) v určité ceně na srážku z kupní ceny, jest nárok na zaplacení rozdílu mezi jmenovitou cenou akcií a cenou, za niž byly převzaty, nárokem ze správy, jest-li opodstatňován tím, že nemají ceny, za niž byly převzaty a že nejsou prodejné, ač kupitel ujistil prodátele opakem.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1924, Rv I 1383/24.)

Žalobci, prodávše žalovanému a jeho manželce dům a obdrževše na zbytek kupní ceny, pokud nebyla hotově zaplacena, 125 akcií mlýnů v H. kus po 580 Kč, domáhali se na žalovaném, který převzetí akcií na srážku kupní ceny s nimi ujednal, zaplacení rozdílu mezi nominální cenou akcií a cenou 580 Kč, za kterou akcie převzali, jednak z důvodu, že akcie nemají uvedené ceny a nejsou prodejné, čímž je žalovaný při přijetí akcií prý ujistil, a mimo to z důvodu náhrady škody, protože žalovaný, ujistiv je uvedenou cenou akcií a jejich prodejností, uvedl je v omyl. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Pokud se žalobní nárok opírá o to, že akcie nemají ceny 580 Kč a že nejsou prodejné, že však žalovaný žalobce touto cenou a prodejností akcií ujistil, zamítl odvolací soud žalobní nárok z důvodu, že jako nárok ze správy nebyl uplatňován v 6měsíční lhůtě §u 933 obč. zák. a že tím zanikl. Toto stanovisko odvolacího soudu jest správné. Není pochybnosti, že žalobní nárok z onoho důvodu uplatňovaný jest nárokem ze správy, toho žalobci také nepopírají, není sporu o tom, že akcie byly za-

lobcům odevzdány již dne 15. července 1922 a ježto § 933 obč. zák. jasně stanoví, že nárok ze správy u věcí movitých jest uplatňovati v 6 měsících ode dne odevzdání věcí, jinak že zaniká, není pochybnosti, že žalobní nárok, pokud uplatňován jest jako nárok ze správy, zanikl. Stanovisko žalobců, že nemělo k projití lhůty býti soudem přihlíženo, ježto žalovaný této okolnosti neuplatňoval, jest mylný. K zachování propadlých lhůt jest přihlížeti z moci úřední, mimo to však žalovaný, jak vidno z protokolu o ústním jednání ze dne 25. června 1923 uvedenou okolnost uplatňoval.

Čís. 4421.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

Jde o důvod vyvíňující dráhu, byl-li poškozený sražen pod vlak davem tlačícím se ku příjíždějícímu vlaku.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1924, Rv I 1473/24.)

Žalobce byl davem hrnoucím se k příjíždějícímu vlaku podražen, lokomotivou vlaku zachycen a těžce poraněn. Žalobní nárok proti dráze na náhradu škody uznal procesní soud první stolice co do důvodu z polovice po právu. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalovaného eráru.

Nejvyšší soud, neuznav zažalovaný nárok ani z polovice po právu, žalobu zamítl.

Důvody:

Dovolatelovu spoluvinu s hlediska §u 1304 obč. zák. na žalobcově úrazu spatřoval odvolací soud v tom, že bylo samozřejmou povinností nádražního a u příjíždějícího vlaku službu konajícího personálu, by zabránil cestujícím nastupování do jedoucího ještě se pohybujícího vlaku, jakož i tlačení se ku vlaku do jeho nebezpečné blízkosti, že však této samozřejmé povinnosti nevyhověl ani službu konající úředník Jan Z., očekávající vlak před kolejí, po které vlak vjížděl do stanice, ani železniční zřízenec Alois R., jenž byl rovněž na peronu. Odvolací soud míní, že i když úředník Josef Č. cestující mezi první kolejí stojící napomínal, by dali pozor, že přijíždí vlak, a toto napomenutí pak s místa, kde očekával vlak, opětoval, nebyli tím službu konající úředník a zřízenec dráhy zbaveni povinnosti starati se o to, by cestující nastoupili do vlaku v pořádku, aby se za jízdy netlačili do vlaku, a došlo-li k tomu, jim v tom zabrániti. Odvolací soud vysvětluje, že se tak mělo státi »nějakým energickým a účelným způsobem«. Ale odvolací soud zjišťuje, že se žalobci jeho úraz přihodil tím způsobem, že se k jednomu jedoucímu vagonu buď samovolně, nebo byv stržen davem, přiblížil tak těsně, že buď byl sražen tlačícími se cestujícími nebo stupátkem jedoucího vagonu a tak se dostal pod vlak. Ani službu konající úředník, ani kdokoli jiný ze železničního na peroně službu konajícího personálu nemá povinnosti, by udržoval pořádek brachiální mocí, jako snad měl odvolací soud na